



Силабус курсу Управління фінансовими ресурсами територіальних громад

Ступінь вищої освіти – магістр
Спеціальність 072- Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-наукова програма «Публічні фінанси»

Рік навчання: II

Семестр: III

Кількість кредитів: 6. Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

к.е.н., доц. Булавинець Вікторія Михайлівна

**Контактна
інформація**

v.bulavynets@wunu.edu.ua, +380971618030

Опис дисципліни

Дисципліна «Управління фінансовими ресурсами територіальних громад» спрямована на формування наступних компетентностей студентів:

- здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для оцінювання фінансової спроможності громад і територій, ухвалювати управлінські рішення та забезпечувати умови їх реалізації;

- здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень щодо раціонального використання бюджетних коштів;

- здатність застосовувати управлінські навички у сфері оцінювання ефективності бюджетних видатків;

- здатність застосовувати управлінські навички у процесі бюджетного планування та прогнозування з урахуванням поставлених завдань та наявних обмежень.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
5 / 5	1. Фінансові ресурси територіальної громади.	Розуміти зміст поняття «фінансові ресурси територіальної громади», знати їх структуру та особливості формування; виокремлювати основні завдання реформи децентралізації та доміанти суспільного призначення місцевих бюджетів в сучасних умовах; володіти знаннями щодо правового забезпечення управління фінансовими ресурсами територіальної громади, знати його недоліки	Питання, практичні завдання, кейси

5 / 5	2. Видатки бюджетів територіальних громад, особливості управління ними.	Знати видаткові повноваження органів місцевого самоврядування та принципи формування видатків місцевих бюджетів; вміти розмежовувати видаткові повноваження між бюджетами різного рівня; знати механізм передачі коштів між місцевими бюджетами; вміти застосовувати програмно-цільовий підхід при складанні бюджетних програм; застосовувати управлінські навички у процесі планування та прогнозування бюджетів територіальних громад за видатками з урахуванням поставлених завдань та наявних обмежень; вміти систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для формування бюджетних програм та оцінки їх ефективності	Питання, практичні завдання
5 / 5	3. Управління доходами бюджетів територіальних громад.	Вміти оцінювати фінансову спроможність громад та територій та приймати зважені управлінські рішення; застосовувати управлінські навички у процесі планування та прогнозування бюджетів територіальних громад за доходами з урахуванням поставлених завдань та наявних обмежень	Питання, практичні завдання
5 / 5	4. Міжбюджетні трансферти територіальних громад.	Розуміти необхідність та зміст міжбюджетних відносин, форми їх вияву; вміти розрахувати основні види міжбюджетних трансфертів, знати порядок їхнього перерахування; вміти застосовувати управлінські навички для пошуку нових можливостей вирішення проблем територіальних громад за допомогою міжбюджетних трансфертів	Питання, практичні завдання
5 / 5	5. Бюджетний процес на місцевому рівні.	Володіти знаннями щодо особливостей управління фінансовими ресурсами територіальної громади в рамках бюджетного процесу, знати повноваження, права та обов'язки учасників бюджетного процесу на місцевому рівні; знати основи організації складання бюджетів територіальних громад; вміти використовувати на практиці різні методи бюджетного планування; вміти застосовувати наявні знання щодо середньострокового бюджетного планування та запровадження гендерного підходу при плануванні бюджетних показників	Питання, творче завдання

5 / 5	6. Потенційні джерела залучення ресурсів для територіальної громади	Знати про можливості залучення до місцевих бюджетів додаткових ресурсів, основні грантові програми для територіальних громад; розуміти роль та організаційні моменти застосування механізму державно-приватного партнерства на місцевому рівні; знати організаційні аспекти та вміти застосовувати інструменти самооподаткування, залучення місцевих запозичень для мобілізації додаткових ресурсів місцевих бюджетів; розуміти ключові аспекти функціонування фонду розвитку територіальної громади	Питання, кейси
5 / 5	7. Участь громадянського суспільства в управлінні фінансами територіальних громад	Володіти знаннями щодо імплементації ідей партисипаторної демократії в управлінні фінансовими ресурсами територіальних громад; знати та вміти застосувати основні інструменти участі громадськості в управлінні місцевими бюджетами; володіти основними інструментами забезпечення транспарентності управління фінансовими ресурсами територіальної громади; розуміти основні аспекти громадського лобювання	Питання, творче завдання
4 / 4	8. Корупційні ризики в управлінні фінансами територіальної громади.	Визначати ступінь негативного впливу корупційної діяльності на ефективність планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади; вміти оцінювати корупційні ризики у різних сферах управління ресурсами територіальної громади; володіти навиками застосування профілактичних методів для зниження проявів та запобігання корупційним проявам.	Питання, практичні завдання

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Аналітична записка “Напрями активізації участі громадськості у місцевому самоврядуванні в містах України”. URL: http://www.niss.gov.ua/public/File/2015_analit/gromadsk.pdf.
2. Бюджетний кодекс України від 8.07.2010 р. № 2456-VI URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Бюджетна система : підручник / [В.Г. Дем'янишин, О.П. Кириленко та ін.] ; за ред. В.Г. Дем'янишина, О.П. Кириленко, З.М. Лободіної. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 624 с.
4. Європейська хартія місцевого самоврядування [переклад з англійської мови Є. Вишневецького]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text
5. Євтушенко Н., Малишко В., Городніченко Ю. Забезпечення фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації. *Економічний вісник університету*. 2020. Вип. 46. С. 191-199.
6. Кириленко О., Малиняк Б., Письменний В., Горин В. та ін. Управління фінансами територіальних громад: теорія і практика ; за заг. ред. О. Кириленко. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 280 с.
7. Крайник О., Лазорищак М. Управління фінансовими ресурсами територіальних громад. *Ефективність державного управління*. 2019. Вип. 1 (958). Ч. 2. С. 197-209.
8. Методичні рекомендації “Запобігання і протидія корупції в державних органах та органах місцевого самоврядування”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n002032313/print1443711969188449>.
9. Нечипоренко А. В., Юрах Ю. С. Аналіз фінансового потенціалу територіальних громад в Україні. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2020. № 1-2. С. 271–284.
10. Омельчук О. Методологічні спекти оцінювання фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад в Україні. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2020. № 4 (27). С. 107-113.
11. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.
12. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 р. № 157-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
14. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/922-19/print1446372712142471>.
15. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014 р. № 1508-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>.

Додаткові

16. Карпишин Н. І., Ніпіаліді О. Ю. Податок на доходи фізичних осіб: практика і проблематика справляння в місцеві бюджети України. *Інноваційна економіка*. 2019. № 5-6. С. 169-174. <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/85>
17. Лойко В., Величко В., Маринів А., Стешенко Т. *Ensuring financial capability of the united territorial societies. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2020. № 2 (33). С. 194-204.
18. Мельник М. І., Лещух І. В., Яремчук Р. Є. Ефективність адміністративно-фінансової децентралізації в регіоні: інвестиційний вимір. *Фінанси України*. 2019. № 3. С. 103–117.
19. Савастєєва О. Управління фінансовими ресурсами місцевих бюджетів: зростання обсягу та обмеженість щодо використання. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського*. Серія: Економіка і управління. 2020. Т. 31 (70). № 1. С. 216-220.

20. Сахно Т. Економічне забезпечення діяльності об'єднаних територіальних громад. *Бізнес-інформ*. 2020. Вип. 1 (504). С. 135-142.
21. Спасів Н. Я. Фінанси об'єднаних територіальних громад: детермінанти та пріоритети розвитку: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 480 с.
22. Філіпенко Т., Репін М. Вплив фінансової децентралізації на формування спроможних територіальних громад в Україні. *Право та державне управління*. 2020. № 4. С. 307-312.
23. BenDor T. K., Salvesen D., Kamrath Ch., Ganser B. Floodplain Buyouts and Municipal Finance. *National Hazards Review*. 2020. Vol. 21(3): 04020020. URL: <https://ascelibrary.org/doi/pdf/10.1061/%28ASCE%29NH.1527-6996.0000380>
24. Bisaro A., de Bel M., Hinkel J., Kok K., Stojanovic T., Ware D. Multilevel governance of coastal flood risk reduction: A public finance perspective. *Environmental Science & Policy*. 2020. Vol. 112. pp. 203-212.
25. Cohen M. J. Reforming local public finance to reduce resource consumption: the sustainability case for graduated property taxation. *Sustain Sci*. 2019. Vol. 14. pp. 289–301. URL: <https://doi.org/10.1007/s11625-018-0598-6>
26. Garrett T. A., Leatherman J. C. An Introduction to State and Local Public Finance. URL: <https://researchrepository.wvu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1021&context=rri-web-book>
27. HUD (Housing and Urban Development). 2018b. Community development block grant disaster recovery: Fact sheet, 1. Washington, DC: US Dept. of Housing and Urban Development.
28. Kapur A., Shukla R. Public finance management and data availability for nutrition financing in India. *BMJ Global Health*. 2021. Vol. 6. URL: <https://gh.bmj.com/content/6/4/e004705.abstract>
29. Kitchen H., McMillan M., Shah A. Local Public Finance and Economics. An International Perspective. Springer, 2019. URL: <https://link.springer.com/book/10.1007%2F978-3-030-21986-4>
30. Local government finance. URL: <https://www.clgf.org.uk/resource-centre/knowledge-hub>.
31. Sandford M. Reviewing and reforming local government finance. House of Commons Library, 2019.
32. Shughart II W.F., Smith J.T. The broken bridge of public finance: majority rule, earmarked taxes and social engineering. *Public Choice*. 2020. Vol. 183. pp. 315–338.
33. Thys T. H., Wait C. V. R. Public Finance Management. The Academic textbook. URL: https://books.google.com.ua/books/about/Public_Finance_Management.html?id=OiglEAAAQBAJ&redir_esc=y

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Управління фінансовими ресурсами територіальних громад» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль1	Заліковий модуль2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
Опитування під час заняття (теми 1–4) – 6 балів за тему – макс. 24 бали. Самостійна робота (теми 1–4) – 2 бали за тему – макс. 8 балів. Модульна робота – макс. 68 балів.	Опитування під час заняття (теми 5–8) – 6 балів за тему – макс. 24 бали. Самостійна робота (теми 5–8) – 2 бали за тему – макс. 8 балів. Модульна робота – макс. 68 балів.	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. Презентація КПЗ – макс. 20 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 40 балів.	Тестові завдання (25 тестів по 2 бали за тест) – макс. 50 балів. Теоретичне (проблемне) питання – макс. 50 балів.	Підсумковий бал = оцінка за $3M1 \times 0,2 +$ оцінка за $3M2 \times 0,2 +$ оцінка за $3M3 \times 0,2 +$ оцінка за $3M4 \times 0,4$
Разом балів:				
максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	зараховано (відмінно)
B	85-89	зараховано (добре)
C	75-84	зараховано (добре)
D	65-74	зараховано (задовільно)
E	60-64	зараховано (достатньо)
FX	35-59	незараховано (незадовільно з можливістю повторного складання)
F	1-34	незараховано (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)